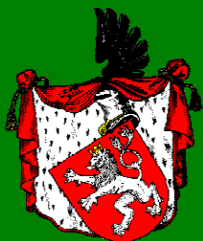

Zvláštní vydání

VÝTISK ZDARMA

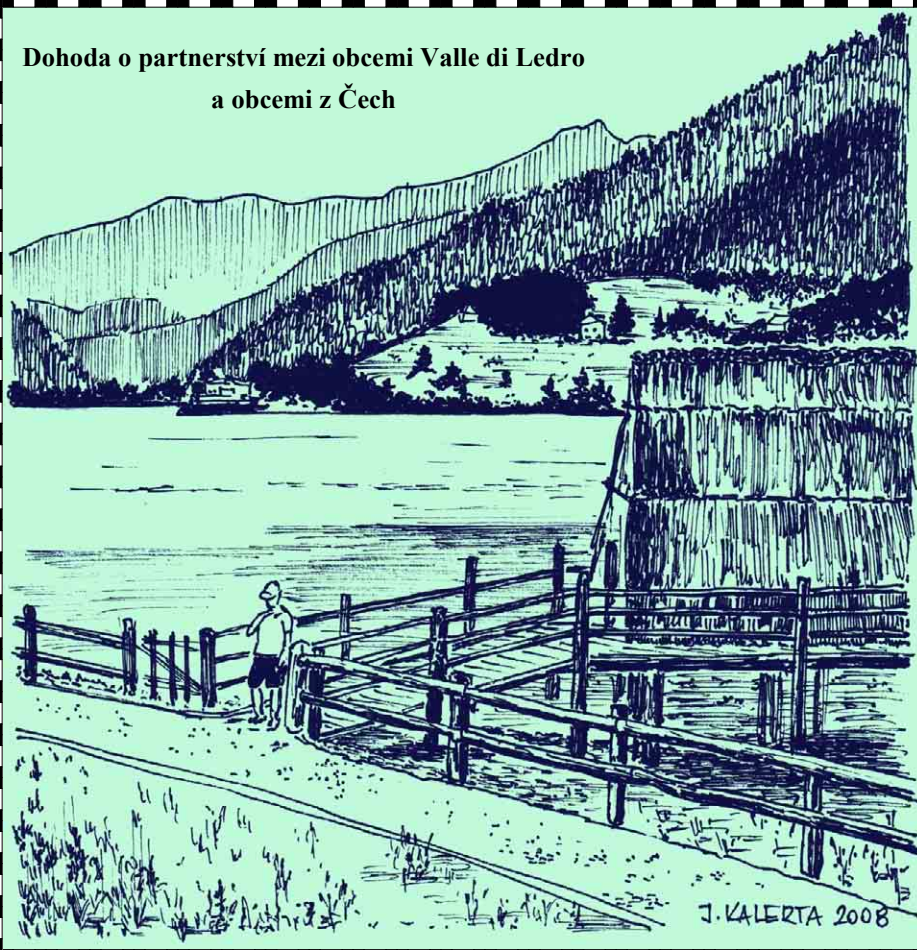
srpen 2008

Novoknínský zpravodaj

Měsíčník pro Nový Knín a okolí

Dohoda o partnerství mezi obcemi Valle di Ledro
a obcemi z Čech

Pohled na Valle di Ledro od muzea prehistorických chýší v Molině di Ledro

Slavnost ve Valle di Ledro

V sobotu 28. června 2008 se v sále Kulturního centra Locca di Concei v Tridentském kraji v severní Itálii konala slavnost, jejímž vyvrcholem bylo podepsání Dohody o partnerství mezi obcemi Valle di Ledro a osmi obcemi z Čech. Na této slavnosti byla také pokřtěna kniha „Čechy, exodus z údolí Ledra 1915/1919“ a DVD „Vzpomínky na Čechy“. Obyvatelé tohoto nádherného kraje v těsném sousedství jezera Lago di Garda byli v předvečer vyhlášení války mezi Rakousko – Uherskem a Itálií v květnu 1915 vysídleni ze svých domovů a rozvozeni vlaky po vnitrozemí mocnářství – především do Čech. Na základě jejich vzpomínek a vzpomínek potomků těch, u kterých byli v Čechách ubytováni, vznikla výše uvedená kniha a DVD. Na území dnešního Nového Knína bylo údajně přes dvě stě

vysídlenců. Jednak v hostinci U Růžičků, jednak V Sudovickém zámku, v křížovnickém špitále, ale zřejmě i na jiných místech. Přátelství, které vzniklo mezi vysídenci a Čechy, přetrvalo celých dlouhých devadesát let, přes všechny dějinné události včetně 2. světové války a železnou oponu.

Bylo mi ctí, že jsem mohl na pozvání italských kolegů strávit dva dny v této oblasti a být přítomen celé slavnosti. Na ní byli přítomni kromě starostů šesti obcí sdružených ve Svazu obcí Valle di Ledro a zástupců sedmi obcí

z Čech (Příbram, Milín, Buštěhrad, Nový Knín, Ptice, Chyňava, Doksy) i velvyslanec ČR v Itálii Vladimír Zavázal, prezident oblastní vlády, radní oblasti, autor knihy Dario Kolombo a jeho spolupracovník Claudio Collotta. Dalším významným hostem byl rektor poutního místa Svatá Hora páter Příbyl.

Celý večer byl prosycen silnou atmosférou přátelství a vděku italských občanů za přijetí a pomoc Čechů v době, kdy to nejvíce potřebovali. Pro mě osobně byl nejsilnější zážitek, když

Zahájení slavností ve Valle di Ledro – stojící Giuliano Pellegrini - předseda Svazu obcí Valle di Ledro, v pravo od něj velvyslanec ČR v Itálii Vladimír

na závěr večera vystoupil místní mužský sbor a mimo jiné zazpíval píseň, kterou si přinesli vysídenci z Čech a napsali k ní italský text – Kde domov můj.

Pevně věřím, že podepsáním Dohody o přátelství se to, co vydrželo téměř celé století, bude nadále rozvíjet a že najdeme formu, jak toto přirozeně vzniklé partnerství obohatit. Nutno podotknout, že přátelství s potomky vysídlenců do dnešního dne udržuje rodina Růžičkových a paní Helena Mašková.

Tomáš Havlíček

Obce a města, které podepsaly Dohodu o partnerství:

Molina di Ledro, Pieve di Ledro, Bezzeca, Concei, Tiarno di Sotto, Tiarno di Sopra, Buštěhrad, Doksy u Kladna, Chyňava, Milín, Nový Knín, Příbram, Ptice, Všeň

Patto di Gemellaggio Dohoda o Partnerství

Noi Sindaci, liberamente eletti dal suffragio dei nostri cittadini, rappresentanti dell'Unione dei Comuni della Valle di Ledro, composta dai Comuni di Bezzecca, Concel, Molina di Ledro, Pieve di Ledro, Tiarno di Sopra e Tiarno di Sotto e dei Comuni Boemi di Buštěhrad, Chýňava, Doksy, Milín, Nový Knín, Příbram, Ptice, Všeň, auspichiamo che non si ripetano più guerre come quella tragica avvenuta negli anni 1914-1918, che ha causato spaventose sofferenze ai cittadini di tutta l'Europa e ha costretto tutta la popolazione della Valle di Ledro ad abbandonare le proprie case e tutti i propri averi e trovare temporanea amorevole ospitalità tra la gente dei Comuni Boemi. Nei cimiteri della Boemia riposano ancora i Ledrensi che laggiù hanno perso la vita e che non hanno potuto ritornare nella propria Valle. Con l'aiuto degli amici Boemi ci impegneremo a ricordarli e a mantenere un decoroso aspetto delle loro tombe.

A ricordo di quella dolorosa esperienza, nello spirito della pace, della stima reciproca, della comprensione e dell'affetto umano dei propri abitanti, le Amministrazioni Comunali della Valle di Ledro e dei Comuni Boemi istituiscono dei rapporti di gemellaggio fortemente auspicati dai nostri concittadini perché continuino i vincoli di amicizia che sono nati nel corso della prima guerra mondiale tra le nostre popolazioni.

A tal fine ci impegneremo a mantenere legami permanenti tra le nostre Comunità e a favorire in ogni campo la cooperazione e gli scambi istituzionali, culturali e sociali (scolastici, sportivi, parrocchiali, delle singole associazioni) e di tutti i nostri concittadini per sviluppare con una migliore comprensione reciproca il sentimento vivo della fraternità europea.

Il presente accordo, redatto in lingua italiana e ceca ha durata illimitata e in ogni caso è valido fino a che le parti lo desiderano secondo la manifesta volontà di tutti, è stato sottoposto all'approvazione dei rispettivi Consigli Comunali ed entrerà in vigore dalla data della sottoscrizione.

I Sindaci Ledrensi - Starostové Valle di Ledro

My starostové svobodně zvolení našimi občany, resp. našimi zastupitelství, představitelé Svazu obcí Valle di Ledro, složeného ze obcí Molina di Ledro, Pieve di Ledro, Bezzecca, Concel, Tiarno di Sotto a Tiarno di Sopra (Itálie), na straně jedné, a měst Buštěhrad, Nový Knín a Příbram a obcí Všeň, Milín, Ptice, Chýňava a Doksy v Kladna (ČR), na straně druhé, vyjadřujeme přání, aby se už nikdy neopakovaly války jako byla ta tragická z let 1914 - 1918, která způsobila utrpení národům celé Evropy a donutila obyvatele Valle di Ledro opustit svá bydliště a veškerý svůj majetek a dočasně pobývat v láskyplné pohostinnosti v českých městech a obcích. Na českých hřbitovech odpočívají dosud ledrenští, kteří tam zemřeli a nemohli se vrátit do svého údolí. S pomocí českých přátel se budeme snažit připomínat jejich památku a udržovat důstojný vzhled jejich hrobů.

Na připomínku této bolestné zkušenosti, ve znamení míru, vzájemné úcty, pochopení a lásky našich občanů, výše uvedené italské a české obce a města ustavují partnerské vztahy, aby upevnily přátelské vazby, které se mezi jejich obyvateli zrodily během 1. světové války.

Za tímto účelem se budeme snažit udržovat stálé kontakty mezi našimi obcemi a městy a budeme napomáhat všem druhům spolupráce a výměn v oblastech institucionální, kulturní a sociální (školní, farní, mezi jednotlivými občanskými spolků a asociací) i mezi jednotlivými našimi spoluobčany, abychom podpořili vzájemné pochopení a živý pocit evropského bratrství.

Tato dohoda je vypracována v jazyce italském a českém je uzavírána na dobu neurčitou. Je platná, pokud trvá zájem všech stran. Byla předložena ke schválení příslušným městským a obecním zastupitelstvům a vstoupí v platnost dnem podpisu.

Starostové českých měst a obcí - I Sindaci Boemi

Valle di Ledro, 28 giugno 2008 - 28 června 2008

Novoknínský starosta Tomáš Havlíček při podpisu Dohody o partnerství.

Vysídlení do Čech

Rok 1915 byl velmi tragický pro lid v italském údolí Valle di Ledro. Území bylo součástí rakouského mocnářství. Po atentátu na arcivévodu Ferdinanda v Sarajevu vstoupila společně s Rakouskem do války i Itálie. Obyvatelé celé oblasti byli nuceni i s rodinami a domáčími zvířaty opustit své domovy, protože v celé oblasti se nacházela fronta. S sebou si směli vzít nejnutnější zavazadla do 15 kg, i když celá rodina měla 5 i více dětí. Ani si nedovedeme představit otřesný pohled na 16 km dlouhou cestu do nejbližšího města Rivy. Na poměrně úzké silnici šel po jedné straně dobytek a po druhé straně nařikající ženy, plačící děti a staří, kteří se sotva pohybovali.

Průvod nešťastníků dospěl k nádraží, kde byla naložena postupně zvířata a dále ubožáci, nyní již bez prostředků a bez domova. Přeplněné vagóny je odvážely do neznáma. Nejprve do Salzburgu, kde se dlouho nezdrželi, a dále do

Čech. Jeden z pamětníků popisuje příjezd do Hraštice takto:

„Ráno třetího dne jsme zastavili v opuštěné stanici a zůstali 3 hodiny. Pak přijeli četníci s dívkou, která hovořila naší řečí. Bylo nám sděleno, že jsme dojeli na místo určené u města Příbrami v Čechách nedaleko Prahy. Po těchto slovech jsme se vyděli. Zdálo se nám, že jsme se ocitli na konci světa, bez návratu domů. Na nástupišti byly vozy, čekající na naše ubohá zavazadla a na nejmenší děti. Provázení četníky a laskavou slečnou jsme pokračovali do města s černým humorem. Zaprášení, špinaví a vypadající jako cikáni, sledováni lidmi, kteří na nás hleděli s údivem. Lidmi, kteří mluvili jinou řečí, již jsme nerozuměli ani slovo. Od tohoto okamžiku četníci rozdělávali některé vozy na určená místa. Dívka dohlížela na to, aby byly ubytovány rodiny pohromadě. Naše vozy projely celým městem a zastavily před hostincem, kde byl velký taneční sál v přízemí s výhledem na ulici. Ani stůl ani židle. Staří a děti již byli tak unaveni, že padli na podlahu, která byla

naštěstí dřevěná. Za chvíli po našem příjezdu přijely vozy se zavazadly, které zůstaly na nádraží. Celkem nás bylo 52 osob. Pak se dostavili čeští muži, kteří zařídili 2 kuchyně na uhlí. Ještě se vrátila dívka jako spásný anděl a neustále vysvětlovala, kde se máme uložit, vyučovala nás děti několik slov jejich řeči, abychom si mohli nakoupit něco k jídlu. První věc, kterou jsme se naučili – chleba – chleba.“

Každá rodina si postupně zvykala na novou situaci a znovu vytvořila nový život. Jako spojovací nit byla upomínka na domov, která je přes všechny potíže držela při životě. Naděje, že opět uvidí majestátní hory, zůstávala neustálým snem. Mnoho vyhnanců se návratu nedožalo. Zemřeli na španělskou chřipku, která tou

dobou zasáhla Evropu.

Konečně v r. 1918 nastal konec války a zbývajícím obyvatelům se mohli vrátit do rodného údolí. K jejich zděšení byly všechny domy ve vesnicích a městečkách rozbité, protože v tomto kraji se tvrdě bojovalo. Z mizivých prostředků tvrdou prací zbudovali nová obydlí a snažili se ze všech sil zmírnit následky války. Mnozí navázali na přátelství utvořené během války s českými občany a korespondence a vzpomínky trvají dosud. Důkazem trvalého přátelství je nedávná návštěva představitelů měst a obcí, kde tehdy vystěhovalci přebývali.

H. Mašková na základě překladu svědectví Gino Bazzoliho, přímého účastníka vystěhování

Předmluva

Giuliano Pellegriniho z knihy BOHEMIA L'esodo della Valle di Ledro 1915-1919.

Jako dítě jsem trávil dlouhé letní prázdniny u babičky Amelie v Lenzumu. Často mi vyprávěla o době, kdy jako mladičká musela do Čech. Bydlela v domě jedné kněžny. Občas prohodila nějaké slovo česky, které si i přes dlouhá léta, která od těch dnů uběhla, ještě pamatovala, a vyprávěla mi o těch místech, o vesnicích, o obyčejích a zvycích tamního lidu.

V Čechách se naučila vařit „české knedlíčky“ a někdy nám je dělala. V takových chvílích se vůně skořice šířila po celé kuchyni. Na podzim, když zrály švestky, pekla velké švestkové koláče. Už tehdy pro nás, děti, „Čechy“ začínaly být něčím důvěrně známým.

Při zvláštních příležitostech se v rodině vytáhly pohlednice a fotografie, pečlivě uschované, které dokonale doprovázely vyprávění o zkušenostech z té vzdálené země. S přibývajícími roky jsme nabýli pocitu, že se jednalo o velice bolestnou zkušenost, ale plnou rozporů: smutek z odjezdu, dlouhá cesta, obtížná integrace, s časem pak zase pomalé vytváření vlastního společenského života, navazování nových přátelství, sdílení náboženských událostí, společná zábava. To vše pak bylo příčinou mnohých slz, prolitých obyvateli údolí, když přišel čas návratu. Mezi mnohými ledrenskými občany a jejich českými přáteli pokračovala čilá korespondence, která se pak táhla dlouhá léta. Právě proto, i když už uplynulo více jak devadesát roků, ve všech rodinách údolí mluvit o Čechách je tak trochu mluvit o kraji nám dobře známém, přestože velká část dnešních ledrenských občanů je nikdy nenavštívila.

Po mnoha projektech konečně vzniká kniha „BOHEMIA L'esodo della Valle di Ledro 1915-1919“, kterou Svaz obcí údolí Ledra chce věnovat všem ledrenským občanům, jak tehdejšími vysídlencům, tak především dnešním mladým lidem, aby se seznámili se skutečnostmi, vyprávěnými v této knize, aby o nich přemýšleli, protože utrpení jednotlivců i kolektivní tehdejších vysídlenců se podobají utrpení vyhnanců všech válek i dnes.

Dovolte mi, abych nakonec vyjádřil upřímné poděkování všem – a není jich málo – kdo se na vzniku knihy podíleli, ať už v údolí, nebo v Čechách. Zvláštní dík patří velvyslanci České republiky J. E. Vladimíru Zavázalovi, který od samého počátku v projekt věřil a pomohl nám ho uskutečnit. Jsem totiž přesvědčen, že to bude jen první krok k propojení našich komunit, ledrenské a české, po němž bude následovat v budoucnosti další spolupráce a navázání přátelských vztahů, které by určitě s radostí sdíleli protagonisté událostí před devadesáti roky.

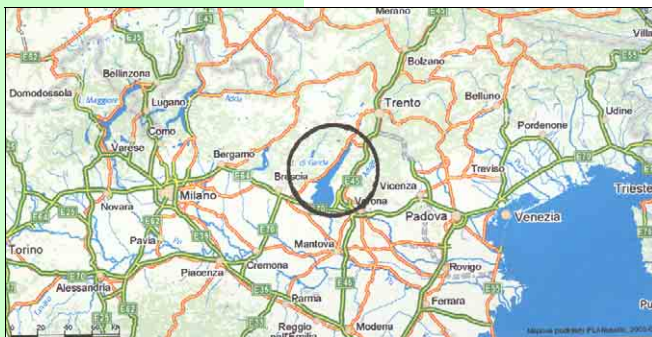
Pozdrav Giuliano Pellegriniho
předsedy Svazu obcí Valle di Ledro

Jak už si možná někteří z Vás všimli v předešlých číslech Zpravodaje či z jiných zdrojů – naše město navázalo spolupráci s obcemi údolí Valle di Ledro. Jedná se o sdružení obcí v překrásné oblasti Itálie, v sousedství většího a známějšího jezera Lago di Garda v oblasti Tridentska (severní Itálie). Těchto zhruba 6 obcí leží v okolí méně turisticky zatíženého jezera Lago di Ledro.

Tato spolupráce nevznikla úplně náhodně. Má velice dávné kořeny v době 1. světové války, v letech 1915-1919, kdy bylo tisíce lidí z údolí Valle di Ledro nuceno opustit svoje domovy a odvezeno do Čech.

Ještě bych chtěla zmínit, že do dnešní doby udržuje přátelství navázané před 90 lety v Novém Kníně rodina Růžickova (Suchopárova, Fialova) a paní Helena Mašková. Rodina Suchopárova se zúčastnila slavnosti osobně a paní Helena Mašková zaslala dopis, který byl na slavnostním večeru v Locce čten mezi českou a italskou hymnou.

Když jsem poprvé uviděla program plánované třídní návštěvy italských partnerů, říkala jsem si, že to bude celkem dost nabitě. A taky že bylo. Kromě oficiálních akcí (jako např. jednání starostů, podepisování smlouvy a slavnostního večera) nás čekala ještě návštěva muzea prehistoric-
kých chýší a výroby hřebů v Pré di Ledro, procházka po panoramatické cestě Ponale až do Riva del Garda a jiné. Ještě bych neměla zapomenout zmínit italskou pohostinnost, ať už na oficiální úrovni, tak i přímo v rodinách. Všechno jídlo bylo vynikající a bylo jej více než dost, ubytování bylo také perfektní. Celé ty 3 dny, které jsme

v údolí strávili obklopeni italskými partnery bylo cítit obrovský vděk a snahu vyhovět nám ve všem. Ten pocit snad ani nedokážu popsat. Ještě jsem nic podobného v životě nezažila. Prostě fantasticky přátelská atmosféra u lidí, které jsme viděli poprvé v životě (alespoň většinu z nich). Doufám, že se nám (s největší pravděpodobností příští rok) podaří oplatit italské straně její srdečné přijetí a stoprocentní pozornost při návštěvě Nového Knína. Věřte mi, že si to rozhodně zaslouží.

Přeji nově vzniklému partnerství dlouhé trvání a spousty nových přátelství !

Kniha **BOEMIA L'esodo della Valle di Ledro 1915-1919**, Dario Colombo v italsko-české verzi je k zapůjčení v Městské knihovně v Novém Kníně. A rozhodně stojí za přečtení.

Kateřina Havlíčková

GEMELLAGGIO

Tra i Comuni della Valle di Ledro
e i Comuni Boemi di Nový Knín, Milín,
Příbram, Buštěhrad, Doksy,
Chyňava, Ptice, Všeň.

PARTNERSTVÍ

mezi obcemi Valle di Ledro
a českými obcemi a městy Nový Knín,
Milín, Příbram, Buštěhrad, Doksy,
Chyňava, Ptice, Všeň

bylo uzavřeno

POZVÁNKA na PREZENTACI VALLE di LEDRO,

která proběhne **22.-24.8. 2008** v Mincovně v Novém Kníně.

Slavnostní zahájení se uskuteční v pátek 22.8.2008 v 16.00 hod.

Na co se těšit? Uvidíte fotografie, mapy a další informace o Valle di Ledro.

Také několik unikátních fotografií z doby I. světové války.

Bude zde představena kniha BOEMIA, atd.

Přijďte se podívat, ať víte do čeho jdeme!

Vstup je samozřejmě zdarma.

INFORMACE - bankomat

Upozorňujeme všechny občany a návštěvníky města, že po dlouhém úsilí se podařilo instalovat v Novém Kníně bankomat. Je umístěn v domě č.p. 43 (vedle prodejny zeleniny). V provozu je denně od 6.00 do 22.00 hodin a ke vstupu je potřeba platební karta. Jakékoli případné problémy, týkající se provozu automatu, nahlašte, prosím, neprodleně na MěÚ v Novém Kníně.

/th/

Měsíčník Novoknínský zpravodaj.

Zvláštní vydání vyšlo v Novém Kníně dne 18. srpna 2008.

Ministerstvem kultury ČR evidováno pod číslo MK ČR E 10608.

Vydává Městský úřad Nový Knín, nám. Jiřího z Poděbrad 1, 262 03 Nový Knín, IČO 00242888